

Novija istraživanja slavenske glotodidaktike u Hrvatskoj

Sažetak: Rad prikazuje glotodidaktičke teme i istraživačke metode u recentnim istraživanjima na primjeru učenja i poučavanja slavenskih kao ciljnih jezika. Početke razvoja glotodidaktike nalazimo u okvirima primijenjene lingvistike. Međutim teorija nastave stranih jezika ne služi se samo rezultatima istraživanja s područja lingvistike već i rezultatima ostalih disciplina, kao što su psihologija, pedagogija i sociologija. Prema tome istraživačke teme kojima se glotodidaktika bavi zahtijevaju interdisciplinarni pristup. U našem radu takav se interdisciplinarni pristup istraživanjima u slavenskoj glotodidaktici objašnjava na primjeru nekoliko istraživanja koja upućuju na bitne glotodidaktičke implikacije za suvremenu nastavu slavenskih kao ciljnih jezika. Analizirani su diplomski radovi s osobitim obzirom na teme glotodidaktičkih istraživanja koje su studenti proveli. Metode istraživanja uključile su kvantitativne i kvalitativne metode, poput anketnih upitnika, jezičnih testova, dnevnčkih zapisa i intervjua. Ispitanici su bili učenici osnovnih i srednjih škola, studenti filoloških studija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te polaznici škola stranih jezika. Rezultati istraživanja u diplomskim radovima pokazali su da su visoka motivacija, pozitivni stavovi učenika/studenata prema učenju jezika i nastavniku te uporaba prikladnih strategija učenja samo neki od čimbenika koji utječu na uspješnost nastave slavenskih kao stranih jezika.

Ključne riječi: glotodidaktika, interdisciplinarni pristup, istraživačke metode, slavenski kao ciljni jezici

1. Uvod

Slijedom brojnih primijenjenolingvističkih istraživanja iz 70-ih godina 20. stoljeća koja su se bavila raznim procesima ovladavanja stranim jezicima i njihovim poučavanjem iskazala se potreba za formiranjem samostalne znanstvene discipline u čijem bi središtu bili opći principi i sadržaji primjenjivi na nastavu bilo kojeg jezika.

Tako se kao samostalna disciplina pojavljuje teorija nastave stranih jezika, proizašla iz okvira primijenjene lingvistike, čiji su primarni interes opći problemi nastave bilo kojeg jezika kao organiziranog oblika podučavanja (Petrović 1997: 6). Važno je spomenuti da se primijenjena lingvistika dugo poistovjećivala s istraživanjem učenja i poučavanja drugoga ili stranoga jezika, što je i danas prva asocijacija u anglosaksonskom svijetu (Mihaljević Djigunović 2013: 472). Međutim, kako navodi Petrović (1997: 6), razlika između teorije nastave stranih jezika i primijenjene lingvistike jest u tome što primijenjena lingvistika proučava jezične pojave u vezi s izvanjezičnim djelatnostima, a ne samo obrazovnim, tj. bavi se i leksikografijom, stilistikom, prevodnjem, terapijom govora i mnogim drugim jezičnim djelatnostima.

U počecima formiranja teorije nastave stranih jezika u hrvatskoj i svjetskoj stručnoj literaturi pojavljuju se različiti nazivi: *lingvodidaktika* (Šanski 1969 prema Ščukin 2006), *didaktolingvistika* (Visković 1972 prema Petrović 1997), *jezična didaktika* (Mackey 1973 prema Vilke 1977) i *glotodidaktika* (Vilke 1977, Gruzca 1978 prema Róg 2014).

U engleskim, hrvatskim, poljskim i talijanskim radovima i istraživanjima učenja i poučavanja stranih jezika zadržao se naziv *glotodidaktika*, dok je naziv *lingvodidaktika* svojstven češkoj, ruskoj, slovačkoj i ukrajinskoj literaturi, pri čemu je razlika u tim nazivima etimološka (lat. *lingua* – jezik; grč. *glota* – jezik).

Bilo da je riječ o *glotodidaktici* ili *lingvodidaktici*, jedno je jasno: kao teorija nastave jezika ona može opravdati svoje postojanje i kao znanstvena i kao nastavna disciplina (Petrović 1997: 7). Kao znanstvena disciplina ona se ogleda u istraživanjima učinkovitosti nastavnih pristupa, metoda i postupaka u nastavi stranih jezika koji se temelje na metodologiji znanstvenih istraživanja lingvistike, psihologije, sociologije, pedagogije, kao i psiholingvistike i sociolingvistike. Stoga glotodidaktička istraživanja obilježava interdisciplinarni pristup, koji je izrazito primjetan u istraživačkim postupcima, instrumentima te interpretaciji i relevantnosti rezultata (Mihaljević Djigunović 2013: 472). Njezina je zadaća pružiti budućim nastavnicima stranih jezika dovoljno teorijskog znanja koje će im omogućiti da u svojem budućem radu odaberu najprikladnije metode i postupke u skladu s ciljevima koje žele postići i uvjetima u kojima rade (Petrović 1997: 8). U našem radu govorit ćemo o glotodidaktici kao znanstvenoj disciplini fokusirajući se pritom na metodologiju glotodidaktičkih istraživanja u području učenja i poučavanja slavenskih kao ciljnih jezika.¹

¹ Budući da nastava slavenskih jezika (u našem slučaju češkog, ruskog, slovačkog i ukrajinskog jezika), koji se u hrvatskom obrazovnom sustavu uče po modelu C (njegovanje manjinskog jezika i kulture) nije namijenjena samo učenicima

2. Metodologija istraživanja u glotodidaktici

Metodologija glotodidaktičkih istraživanja isključivo je interdisciplinarna i oslanja se na pristupe njoj srodnih disciplina – lingvistike, psihologije, sociologije, pedagogije, psiholingvistike, sociolingvistike, međutim oni se prilagođuju specifičnom fokusu istraživanja procesa učenja i poučavanja jezika (Mihaljević Djigunović 2013: 472). Od metodoloških pristupa najznačajniji su kvalitativni i kvantitativni pristup, no u novije vrijeme sve se više ističe važnost tzv. kombiniranog pristupa, koji uključuje kombiniranje kvalitativnih i kvantitativnih metoda u istraživanjima (Bagarić Medve, Pavičić Takač 2014). Kvalitativna istraživanja često daju temeljit i iscrpan opis promatrane jezične pojave; predmet istraživanja promatra se u svome prirodnome tijeku, u koji se jednako uključuju makrokontekst i mikrokontekst određene pojave; sastoj se od manjeg broja ispitanika te nastoje uzeti u obzir sve relevantne teorije za promatranu pojavu (Medved Krajnović 2010: 127). Za razliku od kvalitativnih istraživanja kvantitativna istraživanja teže prikupljanju mjerljivih i objektivnih podataka; počinju s unaprijed određenim istraživačkim pitanjem, na temelju kojeg se tada oblikuju pretpostavke koje se ispituju tijekom istraživanja (ibid.: 134). Danas se većina glotodidaktičkih istraživanja koristi kombinacijom kvalitativnih i kvantitativnih metoda kako bi se dobili što precizniji i što objektivniji rezultati određene jezične pojave.

Mihaljević Djigunović (2013) ističe kako se istraživačke metode u svrhu dobivanja podataka o nekom glotodidaktičkom fenomenu najčešće prikupljaju upitnicima, intervjuima, retrospektivnim (i introspektivnim) izvješćima, metodom glasnoga navođenja misli, analizom sadržaja, promatranjem, tehnikom projekcije, procjenom gramatičnosti, jezičnim testovima. Referirajući se na Bensaona i sur. (2009), Bagarić Medve i Pavičić Takač (2014: 86) od tehnika prikupljanja podataka izdvajaju transkripte intervjuja, bilješke pri promatranju, bilješke s terena, uzorke učeničkih radova, audio i videosnimke razrednih interakcija, razredne i skupne diskusije, intervju s fokusnim skupinama, učeničke dnevničke zapise, dokumente (zakone, pravilnike, nastavne planove i programe, nastavne pripreme) te vrednovanje nastave i učenika.

Unutar glotodidaktike provode se tematski različita istraživanja kako u svjetskom tako i u hrvatskom kontekstu, među inima: ispitivanje indivi-

priпадnicima nacionalnih manjina već i ostalim učenicima, koji nisu pripadnicima nacionalnih manjina, u radu ćemo se koristiti terminom *ciljni jezik* kao neutralnijim terminom u značenju jezika kojim učenik nastoji ovladati (Medved Krajnović 2010), jer je za neke učenike to manjinski jezik, a za neke strani jezik.

dualnih čimbenika i njihov utjecaj na nastavu stranoga jezika, ispitivanje komunikacijske i jezične kompetencije u međujeziku učenika ili studenata, analiza jezika udžbenika, ispitivanje dvojezičnosti i višejezičnosti u formalnim i neformalnim uvjetima.

Sljedeće poglavlje donosi analizu metodologije glotodidaktičkih istraživanja koja su proveli hrvatski studenti u sklopu diplomskih radova. Istraživanja su provedena u osnovnoškolskom, srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovanju među učenicima i studentima koji uče/studiraju češki, ruski, slovački i ukrajinski jezik u Republici Hrvatskoj.

3. Diplomski istraživanja u području slavenske glotodidaktike

U ovome dijelu rada analiziraju se glotodidaktička istraživanja u diplomskim radovima s područja učenja i poučavanja slavenskih jezika – češkog, slovačkog, ruskog i ukrajinskog kao ciljnih jezika.

3.1. Cilj analize

Cilj je bio analizirati metodologiju istraživanja diplomskih radova koji su se bavili različitim glotodidaktičkim temama. Htjelo se ispitati koje su istraživačke metode bile među najzastupljenijima, koji je uzorak bio obuhvaćen u istraživanjima te koji je doprinos rezultata takvih istraživanja za suvremenu nastavu slavenskih kao ciljnih jezika u hrvatskom obrazovnom sustavu.

3.2. Korpus istraživačkih radova

Korpus radova uključio je 18 diplomskih radova hrvatskih studenata obranjenih od 2015. do 2021. godine na nastavničkom smjeru diplomskog studija češkog jezika i književnosti, ruskog jezika i književnosti, slovačkog jezika i književnosti i ukrajinskog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Odabrani su radovi koji su se bavili ispitivanjima individualnih čimbenika (afektivnih i kognitivnih), komunikacijskom kompetencijom, međujezikom ispitanika, višejezičnosti i samostalnosti u učenju.

3.3. Rezultati analize

3.3.1. Teme glotodidaktičkih istraživanja

Rezultati analiziranih radova pokazali su interdisciplinarnost u temama. Neke teme obrađene su zasebno, dok su neki radovi uključili korelaciju više tema. Od glotodidaktičkih tema u istraživanjima dominiraju afektivni

čimbenici – motivacija (pet radova), stavovi učenika/studenata (dva rada), strah od stranoga jezika (jedan rad); kognitivni čimbenici – strategije učenja (četiri rada); ispitivanje komunikacijske kompetencije (tri rada); ispitivanje međujezika učenika i studenata, tj. utjecaja prvoga jezika (J1) na učenje ciljnoga jezika (J2) (pet radova); individualna višejezičnost (dva rada) i samostalnost u učenju (dva rada).

3.3.2. Metode istraživanja

Metode korištene u istraživanjima diplomskih radova obuhvaćaju kombinaciju kvantitativnih (anketni upitnici) i kvalitativnih metoda (jezični testovi, dnevnički zapis i intervju). Većinu istraživanja čine akcijska istraživanja provedena na manjim uzorcima ispitanika u razrednom diskursu, osim jednog istraživanja, koje opisuje proučavanje jednog slučaja. Jednako tako metode su prikupljanja podataka višestruke. U svim istraživanjima podaci su prikupljeni najprije jednom glavnim metodom – anketnim upitnikom. Anketni upitnik najčešće je sadržavao, osim općih podataka o ispitaniku (dob, razred, studijska grupa, materinski jezik, strani jezici prema redosljedu učenja), pitanja otvorenog i zatvorenog tipa i ocjenjivanje pojedinačnih tvrdnji na Likertovoj ljestvici s vrijednostima od 1 do 5 (npr. od 1 = u potpunosti se ne slažem do 5 = u potpunosti se slažem), ovisno o ispitivanju određene glotodidaktičke teme. Potom su podaci nadopunjeni i nekom drugom, kvalitativnom metodom. Od drugih metoda često su rabljeni različiti jezični testovi, koji su uključili prijevode riječi ili rečenica s J1 na J2 i obrnuto; označavanje naglasaka u riječima ciljnog jezika; ispravljjanje predloženih rečenica na ciljnom jeziku; zadatke nadopunjavanja izostavljenih riječi ili rečenica; zadatke višestrukog povezivanja; zadatak izbacivanja uljeza; standardizirani jezični test na razini A1 prema ZEROJ-u (Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike) s provjerom slušanja s razumijevanjem, čitanja s razumijevanjem i pisanja; sastavak s ponuđenim riječima i slobodni sastavak na ciljnom jeziku. U proučavanju jednog slučaja upotrijebljen je dnevnički zapis i intervju.

Što se tiče analize podataka, koristili su se statistički obrađeni podaci u statističkom programu IBM SPSS verzija 22 i Microsoft Excelu, i to temeljem metoda deskriptivne statistike (grafičko i tabelarno prikazivanje osnovnih statističkih vrijednosti; mjerenje centralne tendencije – aritmetička sredina, medijan i mod, postoci) i inferencijalne statistike (provjeravanje postavljenih hipoteza putem koeficijenta korelacije (F, p)).

3.3.3. Ispitanici u istraživanjima

Uzorak u svim ispitivanjima bio je prigodan, tj. ispitivali su se dostupni pojedinci (istraživačke metode provodile su se tijekom redovne nastave),

koji su dobrovoljno, uz usmenu ili pisanu suglasnost, sudjelovali u ispitivanju. Sva istraživanja u radovima s djecom provedena su u skladu s Etičkim kodeksom istraživanja s djecom (2003, 2020).

Sudjelovalo je ukupno 50 učenika osnovnoškolske dobi, devet učenika jedne srednje škole, 394 studenata filoloških studija, jedan student nefilološkog studija te 40 ispitanika u dobi od 19 do 24 godine iz tri škole stranih jezika s područja grada Zagreba.

3.3.4. Rezultati analiziranih istraživanja

U ovome poglavlju iznose se neki istaknutiji rezultati glotodidaktičkih ispitivanja u diplomskim radovima, koji mogu dati nove teorijske i praktične smjernice za buduća istraživanja u području slavenske glotodidaktike.

Ispitivanja motivacije pokazala su da je kod većine ispitanika za učenje ciljnog jezika značajna unutarnja motivacija, dok je za povećanje vanjske motivacije bitan utjecaj okoline i nastavnika. Uočeno je da je kod korisnika jezika² važno poticati samostalnost u učenju te upotrebu medija izvan nastave, odnosno osvijestiti učenike da je učenje jezika cjeloživotni proces. Također, motivacija studenata na početku studija ne utječe značajno na daljnje studiranje odabranoga jezika, već se motivacija i zainteresiranost za nastavu održavaju kvalitetnim i zanimljivim predavanjima tijekom studija. Nadalje, što je više pozitivnih osjećaja, to će korisnici ciljnoga jezika biti spremniji sudjelovati u usmenoj komunikaciji na nastavi. Jedno istraživanje pokazuje statistički jaku povezanost uspjeha u učenju s afektivnom motivacijom, željom za uspjehom, trudom i primijenjeno-komunikacijskom motivacijom u usvajanju ciljnog jezika.

Stavovi prema jeziku, po mišljenju ispitanika, nemaju toliko veliku ulogu u ovladavanju ciljnim jezikom. U jednom istraživanju primijećeni su pozitivni stavovi korisnika jezika prema višejezičnosti, a isto tako i prema nastavniku i nastavi. Ispitanici, osobito oni mlađe školske dobi, ističu da roditelji imaju veliku ulogu u formiranju njihovih stavova prema učenju ciljnoga jezika. Budući da su stavovi takve skupine ispitanika promjenjivi, poželjno bi bilo ispitati njihove stavove kroz cijelo osnovnoškolsko obrazovanje.

U ispitivanju straha od stranoga jezika kod studenata rezultati ispitivanja pokazali su da je razina straha umjerena, da se razina straha uglavnom smanjuje na višim godinama studija te da su glavni izvori straha strah od komunikacije te strah od negativne društvene ocjene.

² Termin *korisnik jezika* (prema engleskom terminu *language user*, koji uvodi Vivian Cook 2002. godine (Medved Krajnović 2010)) koristit ćemo u opisu rezultata i dalje u tekstu kao neutralni termin imajući u vidu i učenike osnovnoškolske i srednjoškolske dobi i studente.

Što se tiče ispitivanja strategija učenja, osobito vokabulara, najkorištenije strategije vokabulara jesu prevođenje s ciljnoga jezika na prvi jezik (hrvatski), uporaba sinonima te ponavljanje u sebi. Ispitivanjem su istaknute sljedeće bitne implikacije za učenje vokabulara u nastavi ciljnoga jezika: poticati korištenje rječnika (kako jednojezičnog tako i dvojezičnog) pri usvajanju vokabulara, osigurati da strategije učenja vokabulara budu zastupljene u nastavi, da se uporabom implicitnog pristupa u učenju vokabulara potiče nesvjesna uporaba strategija učenja, ali i da nastavnici odvoje vrijeme za eksplicitne upute za korištenje pojedinih strategija jer korisnici jezika nisu uvijek svjesni kako ih adekvatno koristiti. U ispitivanju strategija učenja ciljnoga jezika kod studenata su se najzastupljenijima pokazale kognitivne i metakognitivne strategije, a zatim strategije pamćenja, društvene i kompenzacijske. Prema tome zaključak diplomskih istraživanja jest da bi nastavnici trebali u nastavu uključiti i strategijsko poučavanje afektivnih strategija, koje omogućuju korisnicima jezika kontrolu osjećaja poput povjerenja i motivacije, ali i društvene strategije, koje olakšavaju interakciju s drugima. U području ispitivanja strategija pokazalo se da su razina jezične kompetencije i upotreba strategija povezane, naime učenici osnovnoškolske dobi najviše se koriste interakcijskim strategijama, koje su karakteristične za nižu razinu kompetencije, dok su indirektno strategije manje zastupljene.

Ispitivanje komunikacijske kompetencije kod osnovnoškolskih učenika pokazalo je kako najviše učenika posjeduje srednju razinu komunikacijske i jezične kompetencije, koja odgovara razinama A2 i B1 prema ZEROJ-u, a koje označavaju prijelaz s temeljnog prema samostalnom korisniku jezika. Što se tiče jezične djelatnosti govora, u istraživanjima se pretpostavljalo da će više učenika imati veću kompetenciju u govoru nego u ostalim jezičnim djelatnostima jer učenici pripadnici nacionalne manjine jezik izvan nastave najviše koriste u govoru, i to u krugu obitelji. Pretpostavka je potvrđena jer je najviše učenika posjedovalo jezičnu razinu B2 upravo u govoru.

Zanimljivi su i rezultati u ispitivanju međujezičnih utjecaja, uglavnom utjecaja prvoga jezika ispitanika na ciljni jezik, a oni su pokazali sljedeće: osobe s visokom motivacijom u ciljnom jeziku prave manje jezičnih pogrešaka; pogreške u ciljnome jeziku često se događaju zbog negativnog prijenosa iz hrvatskoga jezika, i to na svim jezičnim razinama; na početnom stupnju učenja ciljnoga jezika brojne su gramatičke pogreške, za razliku od ortografskih i govornih; učenici se u školi ne odnose kritički prema pojavi pogreške, za razliku od studenata; osim negativnog prijenosa hrvatski jezik pokazuje i pozitivan prijenos u učenju nekog slavenskog kao ciljnoga jezika, stoga se može smatrati i jednom od strategija učenja; upućivanje na pogreš-

ke na nastavi više potiče učenike na samoispravljanje; broj pogrešaka smanjuje se s povećanjem razine znanja studenata, no postotak unutarjezičnih pogrešaka i pogrešaka izazvanih jezičnim razvojem snižava se, dok je 60 % pogrešaka izazvano neznanjem studenata.

Rezultati ispitivanja višejezičnosti pokazali su da prethodno višejezično znanje ispitanicima pomaže otkriti koje im strategije učenja jezika najviše odgovaraju, a koje tada primjenjuju u učenju ciljnoga jezika. Naime ispitanici smatraju da nije poželjno učiti više stranih jezika odjednom, pogotovo ako se jezici uče od samoga početka, no drugačijeg su mišljenja što se tiče utjecaja ranije stečenog znanja na učenje novoga ciljnoga jezika. Štoviše, mišljenja su da ranije stečeno znanje kako materinskoga tako i ciljnoga jezika ima olakšavajući učinak na učenje novih ciljnih jezika.

Ispitivanje samostalnosti u učenju pokazalo je da su studenti koji su skloniji samostalnom učenju uspješniji u jeziku, podržavaju alternativne metode učenja jezika (npr. komunikacija sa stranim prijateljima) i smatraju metode učenja poput slušanja glazbe na ciljnom jeziku, gledanja filmova i web-stranica uspješnim u učenju. Neki studenti ne preuzimaju odgovornost za svoje učenje, već vide nastavnika kao glavnog aktera u tom procesu. U proučavanju jednog slučaja program *Duolingo*, koji se sve češće koristi među mlađom populacijom kao pomoćno sredstvo pri učenju nekog novog jezika, pri samostalnom učenju nije sasvim pogodan u smislu metode koju nudi jer je izražena gramatičko-prijevodna metoda u poučavanju, što znači da učenici mogu uspoređivati jezik, no ne i koristiti se njime u potpunosti, tj. najveći je nedostatak slabo stjecanje komunikacijske kompetencije.

4. Pogled na buduća istraživanja i glotodidaktičke implikacije za nastavu slavenskih kao ciljnih jezika

Na osnovi analiziranih istraživanja koja su provedena u kontekstu učenja i poučavanja slavenskih jezika u hrvatskom obrazovanju može se zaključiti da uspješnu nastavu slavenskih kao ciljnih jezika i stjecanje komunikacijske kompetencije kod korisnika jezika odlikuju visoka motivacija korisnika za jezik (bilo unutarnja bilo vanjska), pozitivni stavovi prema nastavi i nastavniku, kreativnost u nastavi, korištenje adekvatnih strategija učenja, upozoravanje na sličnosti i razlike među jezicima.

Jednako tako, provedba takvih istraživanja budućih nastavnika praktičara slavenskih jezika, kao i budućih slavenskih glotodidaktičara stvara temelje za daljnje razumijevanje složenosti procesa usvajanja i učenja slavenskih kao ciljnih jezika, kao i oblikovanje suvremenih metoda i oblika rada s obzirom na individualne čimbenike korisnika jezika, položaj pojedinog

jezika u hrvatskom obrazovanju i otvorenost prema potrebi njihova učenja, a također i stvaranju nove individualne višejezičnosti.

Između ostalog, objavom *Odluke o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Češki jezik i kultura u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj (model C)* (od 31. 12. 2019.), kao i *Odluke o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Slovački jezik i kultura u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj (model C)* (od 8. 7. 2020.) suvremena nastava slavenskih jezika donosi spoj s jedne strane kurikulskog pristupa, u kojemu se zajedno integriraju jezične i kulturološke teme temeljene na iskustvu, istraživačkim i projektnima aktivnostima u nastavi i izvan nje, novim digitalnim sadržajima, i s druge strane komunikacijskog pristupa, koji se zasniva na stvarnoj upotrebi jezika u formalnom i neformalnom okruženju, a sukladno tome pojavljuju se i novi oblici i metode rada, uz uključivanje u obrazovni sustav svih njegovih dionika, i nastavnika, i učenika, i roditelja, i stručnih službi.

Učenje češkog, ruskog, slovačkog i ukrajinskog jezika kao manjinskih jezika po modelu C (njegovanje manjinskog jezika i kulture) sve je primjenije u našem obrazovanju, a njihov položaj sve više dobiva na važnosti, osobito kada uzmemo u obzir utjecaj sve popularnije europske višejezičnosti na razvoj hrvatske višejezičnosti, odnosno ponudu učenja mnoštva ciljnih jezika u Hrvatskoj.

Literatura

- Bagarić Medve, V.; Pavičić Takač, V. 2014. *Istraživanja poučavanja inih jezika i ovladavanja njima*. „Strani jezici”, 43, 2. Str. 81–103.
- Etički kodeks istraživanja s djecom*. 2003; 2020.
- https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Socijalna%20politika/NEPID/Eti%C4%8Dki%20kodeks%20istra%C5%BEivanja%20s%20djecom_%20revidirana%20verzija%202020.pdf. Pristup 16. 02. 2022.
- Medved Krajnović, M. 2010. *Od jednojezičnosti do višejezičnosti: Uvod u istraživanja procesa ovladavanja inim jezikom*. Zagreb: Leykam international d. o. o.
- Mihaljević Djigunović, J. 2013. *Interdisciplinarna istraživanja u području obrazovanja na primjeru glotodidaktike*. „Sociologija i prostor”, 197, 3. Str. 471–491.
- Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Češki jezik i kultura u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj (model C)*. 2019. „Narodne novine”. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_129_2617.html. Pristup 11. 2. 2021.
- Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Slovački jezik i kultura u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj (model C)*. 2020. „Narodne no-

vine". https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_07_78_1484.html. Pristup 11. 2. 2021.

- Petrović, E. 1997. *Teorija nastave stranih jezika*. Osijek: Pedagoški fakultet Osijek.
- Prebeg-Vilke, M. 1977. *Uvod u glottodidaktiku*. Zagreb: Školska knjiga.
- Róg, T. 2014. *The Shaping of Applied Linguistics and the Emergence of Glottodidactics*. „Lingwistyka Stosowana”. 9. Str. 117–131.
- Ščukin, A. N. 2006. *Obučenie inostrannym jazykam. Teorija i praktika. Učebnoe posobie dlja prepodavatelej i studentov*. Moskva: Filomatis.

Recent research on Slavic glottodidactics in Croatia

The paper deals with glottodidactic topics and research methods applied in recent studies on the example of learning and teaching Slavic languages as target languages. Glottodidactics started to develop within the framework of applied linguistics. However, the theory of foreign language teaching does not rely exclusively on the insights gained by research in the field of linguistics, but also on research in other disciplines, such as psychology, pedagogy and sociology. Therefore, research in glottodidactics requires an interdisciplinary approach. In our paper, such interdisciplinary approach to the research in Slavic glottodidactics is applied on the example of several studies, which have important glottodidactic implications for modern teaching of Slavic languages as target languages. The paper provides an analysis of students' diploma theses focussing on glottodidactic topics. The research methods applied in the diploma theses included quantitative and qualitative methods, such as surveys, language tests, diary reports and interviews. The respondents were primary and secondary schools pupils, university students of various philology programs at the Faculty of Humanities and Social Sciences at the University of Zagreb as well as students enrolled in foreign language courses. The results of the research conducted for the analysed diploma theses have shown that high motivation, pupils' and students' positive attitudes to language learning and to their teachers, and the use of adequate learning strategies are some of the factors that play an important role in successful teaching of Slavic languages as foreign languages.

Keywords: *glottodidactics, interdisciplinary approach, research methods, Slavic languages as target languages*